

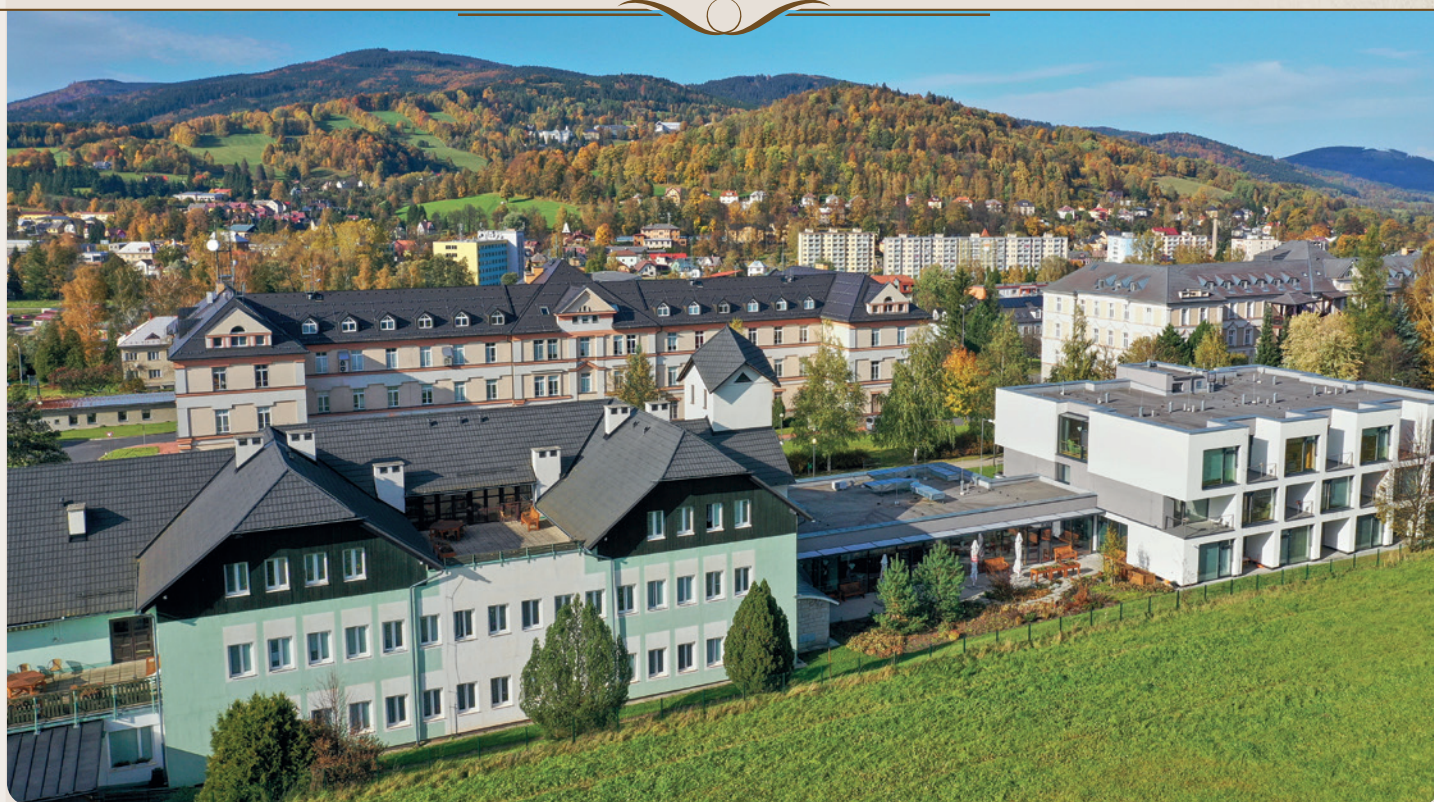

OBČASNÍK

vydávaný Centrem sociálních služeb Jeseník

*Narozeninový
speciál*

červen 2023/svazek 10/vydání 1

30 let
1993 - 2023

centrum
sociálních
služeb **jeseník**

www.cssjes.cz

OBSAH

- 3 – Jak to všechno začalo?
- 4 – Cesta historií
- 5 – Ptáme se pamětníků
- 6 – Architektura v historii
- 7 – Nový pohled na architekturu
- 8 – Fotogalerie ze života organizace
- 10 – Na slovíčko s Janem Rotterem
- 12 – Rozhovory s pamětníky
- 14 – A léta běží...
- 16 – Centrum sociálních služeb Jeseník je naplněním potřeb služeb pro seniory

Grafický návrh a zpracování:
Silvie-Anežka Matič

Tisk: Petr Weiser, wazy.cz

Editorial

Vážení zaměstnanci Centra sociálních služeb Jeseník, milí uživatelé,

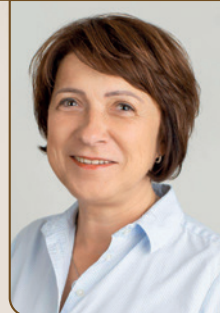
předně vám blahopřeji k důležitému jubileu – k třicátým narozeninám Centra sociálních služeb. Do jeho dalších třiceti let přeji spokojené klienty a zaměstnance, kteří svoji práci budou dělat srdcem. Tak, jak je tomu dnes.

Každá společnost je jen tak vyspělá, jak dobře se dokáže postarat o lidi, kteří potřebují pomoc. Proto jsem velmi ráda, že se v tomto ohledu může Jeseník pochlubit fungujícími sociálními službami. Je to především zásluha pečovatelek, ošetrovatelek, sociálních pracovníků, managementu i pomocného personálu – vy všichni se na zajištění pomoci podílíte. Bez vaší práce by centrum bylo obyčejným domem, a nikoli domovem. A když už mluvím o domovu – trend posledních let je zřejmý – postarat se o to, aby senioři mohli co nejdéle zůstat doma, tam, kde to mají rádi. Také proto naše město maximálně podporuje terénní služby, provoz senior taxi a řadu dalších aktivit, které souvisejí s čínorodým seniorským životem.

Většinu zařízení, která nabízejí sociální služby, provozuje Olomoucký kraj. Ne tak u nás v Jeseníku, kde jde o organizaci zřizovanou městem. Ano, přináší nám to řadu povinností a výdajů, které jiné obce nemají. Hlavně nám to ale přináší pocit sounáležitosti, že se o svoje občany dokážeme postarat sami. Ne proto, že musíme, ale především proto, že chceme. V tom je rozdíl mezi obyčejnou sociální službou a vaší obětavou pomocí.

Děkuji vám za to, že ji poskytujete.

Mgr. Zdeňka Blišťanová, starostka města Jeseníku

Jak to všechno začalo?

Kulaté výročí organizace nás pojí s rokem 1993, přesněji s dnem 1. květen. Tehdy vznikla naše příspěvková organizace s názvem Domov – penzion pro důchodce. Zřizovatelem bylo Město Jeseník, které si tak vzalo na svá bedra poskytování pobytové služby pro seniory. Zmíním zde ještě několik skutečností, které tomuto momentu předcházely.

Sociální služby pro jesenické seniory postupně vznikaly v sedmdesátých a osmdesátých letech. Ve městě působilo několik pečovatelek pro ty seniory, kteří potřebovali pomoc přímo ve svých domovech. Tato činnost spadala pod tehdejší Městský národní výbor v Jeseníku. To byly počátky terénní pečovatelské služby. A jen pro představu – pečovatelky docházely za svými klienty pěšky, nebo jezdily na kole a nákupy, příp. obědy se rozvázely na tzv. dvoukoláku. Celorepublikovým trendem té doby bylo postupné budování tzv. penzionů pro seniory, které měly být alternativou k existujícím domovům pro důchodce, měly řešit bytovou otázku a současně poskytovat ubytovaným seniorům služby odpovídající jejich zdravotnímu stavu. To vše v pracovním týdnu a při běžné pracovní době, to znamená, že byly určeny pro seniory, kteří ještě nepotřebovali 24hodinovou péči. A právě takový penzion s 22 místy vznikl v roce 1984 na ulici Jaroslava Ježka (rekonstrukcí obytného domu) ještě pod hlavičkou okresu Šumperk (pod který Jeseník spadal) a Okresního ústavu sociální péče Šumperk, organizace, která poskytování služeb zajišťovala. Důležitým rokem pro další vývoj pobytových služeb v Jeseníku byl rok 1992, kdy Město Jeseník tento penzion z rukou okresu Šumperk převzalo do své správy i se třemi zaměstnanci, jednou pečovatelkou, pomocnicí a správcem. Souběžně již město, které tehdy vedl první porevoluční starosta Ing. Košacký, připravovalo jednu z prvních větších investičních staveb. Šlo o další budovu penzionu pro seniory na Beskydské ulici. V areálu bývalých kasáren byla pro tento účel vytipována budova, která byla postavena v polovině 80. let 20. st. pro účely sovětské posádky (konkrétně se jednalo o školu pro děti ruských důstojníků). Stát tehdy poskytoval na transformaci vojenských objektů dotace, tak tomu bylo i v případě této budovy. Projektové práce měla na starosti jesenická projekční kancelář Arpro spol. s r. o. pod vedením Ing. Arch. Šolara. Stavba probíhala během roku 1992 až do poloviny roku 1993. Vznikl tak penzion pro 38 seniorů, pro které bylo vybaveno

8 dvoulůžkových a 18 jednolůžkových pokojů. Stavba svým stylem vhodně zapadala do horského prostředí a po mnoho let poskytovala domov a služby seniorům z Jeseníku i blízkého okolí.

A zde se opět dostáváme k momentu, který byl zmíněn v úvodu. Tehdy nově vzniklá příspěvková organizace dostala do vínku kromě budovy penzionu na ulici Jaroslava Ježka také penzion na Beskydské ulici. Krátce po kolaudaci nové budovy začalo zhruba od poloviny roku 1993 postupné stěhování nových klientů, rozrostl se také tým pracovníků, jejich počet byl 9 (3 pečovatelky a ostatní personál). Pro seniory tak bylo v obou budovách k dispozici celkem 60 míst. Začala cesta rozvoje nejen pobytových sociálních služeb pro seniory. Přestože plány Města Jeseník na rozvoj služeb existovaly (např. dlouhodobě potřebný Domov pro seniory s 24hodinovou péčí), na začátku této cesty asi nikdo netušil, jak nakonec vývoj služeb a organizace bude probíhat, jak bude vypadat po třiceti letech.

Ing. Jan Rotter, ředitel Centra sociálních služeb Jeseník

Cesta historií

- 1984 – Penzion pro seniory na ulici Jaroslava Ježka zahajuje provoz
- 1992 – Město Jeseník převzalo Penzion od okresu Šumperk
- 1993 – Vznik organizace a zahájení provozu budovy Penzionu na Beskydské ulici
- 1995 – Spolupracujeme na vzniku Asociace poskytovatelů sociálních služeb
- 1996 – Vzniká okres Jeseník
- 1997 – Povodně v Jeseníku, záplavy na ulici Jaroslava Ježka
- 1998 – Budujeme přístavbu a výtah v Penzionu na ul. J. Ježka
- 1999 – Zahajujeme nultý ročník Akademie III. věku
- 2000 – Končí okres Jeseník, vznikají kraje – náš Olomoucký
- Rekonstrukce Střediska osobní hygieny a tělocvičny
- 2001 – Začátek česko-polské spolupráce s DPS Korfantów
- 2003 – První projekt CZ-PL spolupráce (sportovní hry pro seniory)
- 2007 – Rozsáhlá oprava budovy Penzionu na ulici J. Ježka
- 2007 – Vstoupil v platnost zákon o sociálních službách
- 2007 – Poskytujeme službu Chráněné bydlení
- 2008 – Vzniká tříletý projekt s DPS Prudnik s názvem Senioři v Schengenu
- 2009 – Klub seniorů pod správou naší organizace
- 2010 – Zahajuje činnost Virtuální univerzita 3. věku
- 2013 – Projektová příprava přístavby, budoucího Centra sociálních služeb
- 2014 – Zahájení stavby a rekonstrukce dalších prostor původního Penzionu
- 2015 – Otevření Centra sociálních služeb Jeseník
- 2018 – Převzetí Pečovatelské služby od Olomouckého kraje
- 2020 – Ukončení Chráněného bydlení a vznik Domu s pečovatelskými byty
- 2021 – Vzniká další služba – Domov se zvláštním režimem
- 2023 – Po 30 letech jsme tady pro seniory se 4 službami a s další nabídkou návazných služeb

Ptáme se pamětníků

Ing. Marie Fomiczewová,
starostka Jeseníku 2010 – 2014

Nejen za svého působení na radnici v Jeseníku, ale vždy jsem byla příznivcem kvalitní společenské péče o seniory. Ačkoliv je samozřejmě ideální, když o své seniory mohou pečovat rodiny, ne každému je tato možnost dána. Proto jsem byla velmi ráda, že se podařilo prosadit a získat dotační prostředky na masivní přístavbu našeho jesenického domova pro seniory a toto rozšíření služeb zrealizovat. Jak se ukazuje v současné době, kdy postupně začínou odcházet do důchodu lidé v mnohem pozdějším věku a v menší kondici, než aby se ještě mohli o své rodiče starat, bude poptávka po důstojných a odborných veřejných službách pro babičky a dědečky růst. Proto přeji Centru sociálních služeb mnoho úspěchů, uznalé podpory z veřejných prostředků, a hlavně, hodně věci oddaných a empatických zaměstnanců.

Mgr. et Bc. Jana Lacmanová DiS.,
pracovala od roku 2003 jako ředitelka
Pečovatelské služby Jeseník, dále jako
lektorka odborných vzdělávacích kurzů,
aktuálně pracuje jako vedoucí Centra
Maltézské pomoci V Jeseníku

Letos slavíme 30 let od založení Centra sociálních služeb (CSS), které poskytuje komplexní péči pro seniory, a to v rozsahu od terénních a ambulantních služeb až po pobytovou péči.

Během mnoha let jsem měla tu čest spolupracovat s týmem CSS, zejména s pracovníky v přímé péči a s vedením poté, co vznikl domov pro seniory. Zajištění kvalitní sociální služby pro zranitelnou skupinu seniorů, kteří jsou ve velké míře závislí na pomoci druhých, není jednoduchý úkol. Nieméně, vedení Centra sociálních služeb se této výzvě postavilo a koná s velkým nasazením.

V roce 2018 tak mohl Olomoucký kraj předat bez obav pod hlavičku CSS i terénní pečovatelskou službu, kterou jsem dlouhá léta vedla. Chtěla bych tímto poděkovat panu řediteli Ing. Janu Rotterovi za dlouholetou spolupráci a popřát celému týmu CSS Jeseník mnoho úspěchů v jejich cenné práci.

S radostí a nadějí očekáváme, že Centrum sociálních služeb bude i nadále úspěšné v plnění svého poslání a bude pokračovat v důležité práci pro blaho našich seniorů.

Ing. Petr Košacký,
starosta Jeseníku
1990 – 1998

Začal bych vzpomínkou na atmosféru doby před 30 lety. Alespoň tak, jak mi utkvěla v mé paměti. Prožíval jsem tu dobu jako první polistopadový starosta, takže, dalo by se říct, v centru společenského a politického dění, a mám ji uloženu ve svých vzpomínkách jako překotnou, plnou nadšení až euforie, ale také dobu plnou záludností. V Jeseníku jsme ke všemu tomu novému zdědili jako bonus problém s areálem kasáren, které opustila sovětská armáda již v roce 1990. Úsilí o jejich nové využití patřilo k prioritám nového vedení města. A tak, velmi stručně řečeno, došlo k rozhodnutí o vybudování DPS, neboli Domova (pro důchodce) s pečovatelskou službou v jednom z uvolněných objektů. Povšimněte si, prosím, výrazu pro důchodce, který jsem použil v souladu s tehdejší realitou a dnes ho nahrazujeme výrazem senior. Ale k meritu věci. Součástí příprav realizace výstavby nového zařízení bylo, abych trochu koženě konstatoval, personální zabezpečení. Popravdě nevím, kde se vzal, tu se vzal, objevil se. Mladý muž Jan Rotter. Přišel z Brna, i když rodilý Jeseníčák, s vysokoškolským vzděláním technického zaměření. Tak si to vybavuji ve vzpomínkách a pan ředitel mi to jistě promine. Přesvědčil nás a my ho přijali s důvěrou. Malá odbočka – ta doba byla také dobou výskytu různých individuů, někdy až dobrodružného charakteru, jež nabízeli své služby. A nenaletět byl kolikrát velký kumšt. Ale v tomto případě šlo o velmi dobrou a šťastnou volbu. Onen mladý muž je stále ředitelem, byť nyní o 30 let starší... Snad to nemusím více rozvíjet. Jen si tak říkám, jestli tenhle životní příběh pana ředitele nepatří minimálně do české verze Guinnessovy knihy rekordů. Rád bych mu za vše poděkoval a věřím, že nejsem sám.

Architektura v historii

Ing. arch. Jiří Šolar, architekt původní budovy

Vzpomínám na dobu těsně po pádu totalitního režimu jako na dobu hledání nové identity doby. Zakázka na Dům – penzion pro důchodce přišla v roce 1991 a nakonec dostala formu poplatnou tomuto hledání. Rekonstrukce původní budovy pro vyučování či školení vojáků okupační armády, která

někdejší kasárna užívala, nebyla jednoduchá. Šlo o montovaný betonový skelet s možností rozlehlých volných učeben. Pro bydlení seniorů a osob se zdravotními omezeními si vyžádal složité rozčlenění, doplnění potřebných sociálek, tedy také radikální doplnění rozvodů. Požadavek na kapacitu si vynutil

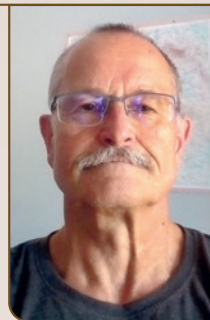
nástavbu patra. Po dnešních zkušenostech nebylo šťastné

využití krovu a podkrovních prostor. Ale to mělo své důvody. Směřovala k tomu snaha nekonkurovat oběma, dosud nevyužitým, dominantním budovám areálu kasáren. Tehdy se ještě nevědělo, k čemu budou sloužit, byly jen úvahy. Druhým důvodem byla, možná sporná, snaha respektovat podhorské prostředí a krajinu. Tyto prvky se v době vzniku nově formovaly a poté vyvíjely.

Co se týče organizace provozu a uspořádání dispozic se, myslím, stavba podařila, bylo nutno doplnit výtah, který krov převyšoval, proto dostal formu věžičky, odkaz na kostelní formu byl záměr, přiznávám, že v tom byla i trocha recese.

Kdybych to shrnul, dnes bych asi také volil moderní formu, jakou má dostavba z roku 2015, ale na druhou stranu různý charakter obou budov nakonec působí jako historická původní a moderní nová stavba. Myslím, že nakonec splňuje původní záměr, když decentní komplex Centra sociálních služeb na okraji zástavby doplňuje dominantní budovy Policie a Domova dětí.

Co je ale nejdůležitější, není ani stavba, ani její forma, je to fakt, že se všem dobře bydlí, že mají přívětivé prostředí, vlídnou péči a dobré podmínky pro spokojený život.

Nový pohled na architekturu

Ing. arch. Tomáš Velehradský, architekt nové budovy

Když jsem v roce 2013 poprvé navštívil místo, kde se plánovala dostavba, uvědomil jsem si, že jsme vstoupili do živoucí instituce, která má za sebou 20 let provozu – lidé zde mají svá oblíbená místa, společné prožitky, setkávání při jídle, na společenských akcích, nebo spolu jednoduše posedí na chodbě, pozorují okolí, debatují. Dvacet let ale s sebou přineslo i posun v potřebách, proto bylo třeba řešit řadu problémů. Odpovědí na ně měla být dostavba domova pro seniory. Součástí mé přípravy projektu dostavby tedy bylo projít budovou

a prodiskutovat vizi nových pokojů, gastronomického provozu, denního stacionáře, zázemí pro personál, čajové kuchyňky aj. Projektem jsme chtěli navázat na atmosféru společného domova, kterou v sobě instituce měla, a vytvořit nové místo, které bude útulné, teplé a klienti jej přijmou za vlastní. V návrhu jsem tak oddělil blok s pokoji do samostatné hmoty a propojil jej s původním objektem krčkem. Hrou s objemy dostavby jsme rozčlenili vnitřní chodbu, aby mohla fungovat jako komunitní prostor. Z propojovacího krčku se měl stát společenský prostor,

který bude komunikovat s krajinou, místo mezi budovami,

kde se kromě společného stravování odehrává kulturní a společenský život. Mezi vizí a realitou je u stavby velmi dlouhá a trnitá cesta. O to větší jsem měl radost, když jsme stavbu navštívili s naším ateliérem v roce 2016, již za plného provozu, a měl jsem pocit, že se to povedlo, že budova žije a že atmosféra, která zde byla na počátku, se neztratila, naopak v nových prostorách posílila.

Fotogalerie ze života organizace

Na slovíčko s Janem Rotterem

Příspěvková organizace Centrum sociálních služeb Jeseník je poskytovatelem sociálních služeb pro seniory, její historie sahá až do roku 1993. Letos tak slaví třicet let své existence. O tomto období, ale i o jeho současných aktivitách jsme si povídali s ředitelem CSS Janem Rotterem.

V roce 1993 zastupitelstvo města zřídilo příspěvkovou organizaci, která zastřešila sociální služby pro seniory ve městě Jeseník. Postupně se její služby rozšiřovaly až do dnešní podoby Centra sociálních služeb. Jaké služby dnes Centrum nabízí?

Máme registrovány dvě pobytové služby určené pro seniory od 65 let, kteří potřebují pravidelnou pomoc a nemohou zůstat doma. Od roku 2015 je to Domov pro seniory s kapacitou 45 míst a od roku 2021 Domov se zvláštním režimem, který nabízí 12 míst. Obě služby se nacházejí v budovách na Beskydské ulici. Služba Domov se zvláštním režimem je veřejnosti možná méně známá, je určena seniorům trpícím různými formami demence. V komplexu na Beskydské ulici se nachází ještě ambulantní služba Denní stacionář, nejedná se ale o pobytovou službu. Seniori ji využívají v pracovní dny a je určena seniorům, kteří potřebují pomoc, ale chtějí ještě zůstat bydlet doma. A zároveň zažít něco hezkého, setkávat se s vrstevníky. Čtvrtou službou je Terénní pečovatelská služba, pod křídly Centra je od roku 2018. Jinak terénní pečovatelská služba byla v různých podobách ve městě poskytována již od poloviny sedmdesátých let. Tým pečovatelské služby má sídlo v prostorách Střední průmyslové školy a pečuje přibližně o 100 klientů.

V polovině minulých dekády došlo k výrazné investici do zázemí Centra. Co se tehdy vybudovalo?

Došlo k zásadnímu rozšíření služeb. Ke stávajícímu chráněnému bydlení přibyl domov pro seniory a následně denní stacionář, proběhla výstavba nového, moderního objektu, který zahrnoval pokoje pro klienty, zázemí pro personál a dále prostory denního stacionáře. Ve spojnici budov, tzv. krčku, pak přibyl nový provoz kuchyně a jídelny, včetně vestibulu, tedy hlavního vstupu do Centra.

Po úspěšné transformaci organizace ale nepřišlo období klidu, naopak nás všechny překvapila pandemie nemoci covid-19. Jak zasáhla váš provoz?

Bylo to opravdu velmi složité období. Tehdy probíhaly přípravy na vznik domova se zvláštním režimem a kvůli pandemii došlo k posunutí termínů projekčních prací i samotné realizace. Pandemická opatření ztěžovala provoz a poskytování všech našich sociálních služeb.

Naším primárním úkolem bylo zajistit co největší bezpečí pro naše klienty, a to se dařilo. Zvykali jsme si na stále se měnící režim, online porady či školení, toto období bylo opravdu náročné. Náš tým ale celé období zvládl velmi dobře a pandemické období nás posílilo a stmelilo.

A co vaši klienti, jak tuto situaci zvládali?

Průběžně se zaváděla a měnila různá celostátní omezení, např. pohybu klientů v zájmu jejich bezpečí, omezení společných setkání, stravování nebo i návštěv. To mělo samozřejmě vliv na atmosféru v domově i psychiku některých klientů. Ne všichni situaci sledovali ze sdělovacích prostředků, jako lidé v běžném životě, zachovali si tak od všeho jakýsi odstup. I když kontakty pečujících s klienty ztěžovaly různé ochranné pomůcky, bylo vidět, že klienti situaci chápou a dávali nám najevo svoje sympatie a podporu. Přes mnohá opatření jsme i tak zažili několik vln onemocnění covidem a bohužel i úmrtí klientů. V porovnání s jinými zařízeními v republice ale nedosáhla vysokých počtů.

Pojďme teď k pozitivnějším věcem. Kromě základní péče nabízí Centrum také mnoho různých aktivit pro vaše klienty. Zkuste nám je představit.

Organizace nabízí klientům široké spektrum aktivizačních činností, které provádí aktivizační pracovníci ve spolupráci s pečovatelkami. Realizují se skupinové i individuální aktivity. Mezi vítané volnočasové aktivity patří tzv. dílničky, např. práce s keramikou, výroba vonných mýdel a mnoho dalších. Aktivity jsou často spojené se společným prožíváním tradic. Nedávno jsme slavili Velikonoce, a tak si klienti vyráběli velikonoční výzdobu nebo malovali kraslice tradiční voskovou technikou. Jako podněty pro vytváření vzpomínek na uplynulý život klientům mohou sloužit tzv. reminiscenční koutky zaměřené na hudbu, divadlo nebo film. K dispozici máme také společenskou místnost ve stylu Provence, tzv. Levandulovou kavárnu. Mezi naše seniory také často chodí děti ze zdejších škol a školek, mají pro ně hudební nebo recitační pásmo, jindy přicházejí s vyrobeným přáním.

Důležitá je také spolupráce s polskými partnery. Jak probíhá?

Postupně jsme se zaměřili na spolupráci s Domovem pro seniory v Prudniku. Na začátku spolupráce jsme realizovali několik ročníků sportovních her pro seniory, dále tříletý projekt Senioři v Schengenu, který obsahoval bezmála 30 setkání a workshopů na obou stranách hranice. Naposledy to byly jednoleté projekty s řadou různorodě zaměřených setkání. Populární byly

i společné poznávací zájezdy nebo teambuildingové akce pro zaměstnance. Snahou bylo obohatit klientům jejich život o nové zkušenosti, zážitky i kontakty, a to i napříč hranicemi.

Vaše činnost se nezaměřuje jen na vaše klienty, ale ve spolupráci s městským úřadem pořádáte mnoho dalších aktivit pro všechny jesenické seniory. O jaké aktivity jde?

Kromě poskytování sociálních služeb máme „v popisu práce“ i návazné služby. Jedná se o správu Klubu seniorů a ve spolupráci s městským úřadem také o pomoc jednotlivým skupinám seniorů. Mezi tyto činnosti patří vzdělávací aktivity, Akademie třetího věku nebo Virtuální univerzita třetího věku. V posledních letech se oblast rozšířila o spolupráci s Radou seniorů a jejími aktivitami. Organizace stála u zrodu Dnů seniorů, které se konají pravidelně na podzim každého roku.

Ředitelem organizace jste již 30 let. Vést takovou organizaci s více než 70 zaměstnanci není nic jednoduchého. Jak odpovídáte?

K mému naturelu více sedí aktivní odpočinek, takže mezi moje oblíbené činnosti řadím hlavně sport a pohyb vůbec. V zimě jsou to lyže, v létě kolo, turistika pak celoročně. Vše, co zažiji, pak také rád fotím. No, a když už jsem doma, rád čtu a poslouchám hudbu.

Chtěl byste závěrem něco vzkázat našim čtenářům?

Každá rodina se může setkat se situací, kdy bude potřebovat pomoc při péči o své blízké. Jsme připraveni nabídnout své služby (pokud to bude v možnostech naší kapacity), pomoc i poradenství. Na webu www.cssjes.cz máme kromě informací a dokumentů i kontakty, na které se mohou zájemci obrátit. Závěrem chci všem čtenářům popřát pevné zdraví, dostatek sil a krásné jarní dny.

Ptal se Mgr. Jan Mrosek, redaktor

Rozhovor s pamětníkem

Josef Gil

Naše organizace – CSS Jeseník, slaví letos 30. výročí od svého založení, resp. od otevření tehdy ještě Penzionu pro důchodce na ulici Beskydská. Máme tu stále ještě jednoho obyvatele – pamětníka, který je zde od tohoto počátku. Je to pan Josef Gil. Přestože je tento pán nevidomý, uchoval si svůj smysl pro humor, který se promítá také do odpovědí na mé otázky.

Pepo, Ty nejsi místní rodák. Kde ses vlastně narodil?
Já jsem se narodil v Ober Leuten ☺.

Kde je Ober Leuten?

No, na Těšínsku, dnes Orlová – Lutyně, to bylo v roce čtyřicetčtyři (1944).

Tam jsi žil s rodiči?

Ne, tatínek umřel ve válce a maminka mi umřela za 2 měsíce, co jsem se narodil. Ale nebyli sezdaní. Ale to vím jen, že mi to řekli.

A kdo se tedy o Tebe staral?

Žil jsem s babičkou, které jsem říkal mami, až do roku sedmdesát osm (1978), to umřela. Pak s tetou – pravou sestrou mojí maminky.

To bylo v Lutyni. A kde ses vzal tady v Jeseníku?

S babičkou jsme se v roce čtyřicet osm (1948) přestěhovali do Velkých Kunětic a pak po čase zase zpátky do Lutyně, nevím proč.

Vzpomínáš ještě, kdy ses přistěhoval do Jeseníku?

Jsem tu byl, to už ale jsem byl slepý, na rekreaci přes středisko SONS*, to mi bylo 48 roků.

A seznámil jsem se s manželý Smahovými, kteří byli taky nevidomí. Pak jsem u nich rok bydlel, a když se otvíral penzion, šel jsem tam. To bylo 13. srpna 1993.

Skoro na Tvoje narozeniny, jestli se nepletu, kolik Ti bylo roků?

Jak to víš? Měl jsem 49.

Víš ještě, kdo byli Tvoji sousedí?

Na jedničce ti manželé z Vidnavy, Dekanovi, a na trojce paní z Mikulovic, ale jméno už nevím, to je už dávno a to se často střídalo.

Měl jsi tady, nebo máš tady nějaké přátele?

Jména už nevím, to si nevzpomenu, to je už dávno, ale jeden Jaroslav Maček, nebo tak nějak, bydlel o patro výš. Dnes už ne.

Vzpomínáš si ještě, kdo tu tenkrát pracoval, kdo byl Tvoje pečovatelka?

To se měnilo, ale počkej, tenkrát Věra a Marcelka a Dáša a taky Vlastička. A ředitel, je tu ještě o rok dýl než já. A uklízečky Marie a Anna.

Co se Ti zde líbilo, nebo třeba i nelíbilo?

Dobře tu bylo, život, jaký jsem tady měl, to jsem ještě chodil sám (s bílou holí) do města, do centra (SONS*), se Smahovými a jejich Citinou (vodící pes). Potom třeba s Boženkou Horákovou (sousedkou) do obchodu a do trafiky pro noviny a „papirosy“ (cigarety). Byl jsem rád za všechno, co jiného mi zbylo vymýšlet.

Pamatuješ si ještě, kolik tenkrát stála úhrada za pobyt a pečovatelské služby?

700 Kč a něco za měsíc, to by se mohlo vrátit ☺.

Je až neuvěřitelné, že jsi ve stejném bytě, resp. pokoji strávil 30 let, na co rád vzpomínáš?

Na všechno vzpomínám rád, všechno, co se dělo, se mi líbilo. Těšil mě tu život. Chodili jsme společně na výlety. Všechno, fakt, nedělám srandu, všechno.

Je něco, co Tě zde potkalo, na co bys chtěl raději zapomenout?

Není, není nic. Všechno musel člověk brát, jak to šlo. Chtěl bys něco vzkázat čtenářům, kteří to budou číst? Jo, chtěl. Ať si to přečtou všichni jeseničtí.

Proč?

Aby se vědělo, že je mi tady dobře. Vše mi vyhovuje. Bydlení, strava, aji prádelna a taky spolupracovníci.

Myslíš zaměstnanci?

Jo, ti taky.

Díky za rozhovor a vzpomínky a přeji Ti ještě hodně spokojených let tady u nás!

Ptala se Bc. Alice Lenerová, sociální pracovnice

*Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých

Rozhovor s pamětnicí

Růžena Juhaňáková

je jedním ze „služebně nejstarších“ zaměstnanců CSS Jeseník, před 30 lety stála u zrodu Penzionu pro seniory. Pracovala na různých pozicích, absolvovala i kurz pracovníka v sociálních službách. Aktuálně se v organizaci stará o prádlo (praní, žehlení, drobné opravy). Zastihneme ji vždy usměvavou, neprojde budovami s prádelním vozíkem, aby se s každým přátelsky nepozdravila a neprohodila pár slov. Jejím koníčkem je turistika, ráda také pracuje na zahrádce.

Čas tak rychle letí, ani jsem si nevšimla, že už je to 30 let...“ říká o svém působení v CSS Jeseník Růžena Juhaňáková.

Kdy jsi nastoupila do tehdejšího Penzionu pro seniory a na jakou pozici?

To si pamatuju přesně, nastoupila jsem 1. března 1993 do úklidu.

Vzpomeň si, jak se to stalo, že Tě osud zavál do nově vznikajícího Penzionu pro seniory?

Měla jsem malé dítě, hledala jsem práci na ranní směnu. Od známého jsem se dozvěděla, že v Penzionu pro seniory na Ježkově ulici někoho hledají, tak jsem se přihlásila a vzali mě.

Kolik vás tehdy bylo zaměstnanců?

Byli jsme tři zaměstnanci – vedoucí, pečovatelka a uklízečka.

Jak se liší práce v tehdejším Penzionu pro seniory a v dnešním Centru sociálních služeb?

V Penzionu pro seniory to bylo dost jiné. Bydleli zde převážně soběstační klienti, kteří se o sebe zvládali postarat sami. Potřebovali si spíš popovídat, vyplnit volný čas, jezdili jsme společně na výlety. Dnešní klienti Centra sociálních služeb potřebují mnohem víc péče, někteří jsou zcela odkázáni na pomoc jiného člověka. Já na své pozici už nemám tolik času na komunikaci se seniory.

Na které období vzpomínáš nejraději? Která doba byla pro Tebe pro pracovní stránce nejtěžší?

Každé období mělo svá pro a proti. Pro mě byla práce v Penzionu náročnější psychicky (bylo potřeba rozdělit pozornost mezi všechny klienty, každému se pověnovat), nyní převažuje manuální náročnost.

Zdá se, že máš stále dobrou náladu. Jak odpočíváš? Co děláš ve volném čase?

Především miluji turistiku, chození po horách, do lesa, do přírody, to je relax. Letos už jsem nachodila 60 kilometrů. Ráda také pracuji na zahrádce, pěstuji hlavně květiny. Dřív jsem i ráda vyšívala.

Jsi součástí týmu provozního oddělení, do kterého patří i úklid a údržba. Jaký máte kolektiv?

Já myslím, že máme dobrý kolektiv. Není nás moc, vždy se domluvíme. Máme super šéfovou Katku. Vyčiní nám, když něco není v pořádku, ale umí nás i pochválit.

V červenci odcházíš do důchodu, co Ti bude chybět?

Chybět mi určitě bude komunikace s klienty a s kolegy.

Děkuji za rozhovor a přeji hodně zdraví a spokojenosti v nové životní etapě!

Ptala se Bc. Andrea Stefanakisová, sociální pracovnice

A léta běží...

Nepatřím k těm, kteří byli u toho, když se Penzion pro seniory v roce 1993 otvíral. V té době jsem ještě pracovala v dětské léčebně Edel ve Zlatých Horách. Moje působení v sociálních službách začalo až v roce 1997, kdy se ve Zlatých Horách nově otevřel Domov důchodců. Tehdy se zdravotní stav i věk našich klientů zcela lišil od toho, v jakém věku a zdravotním stavu nastupují klienti do zařízení sociálních služeb dnes. Do domova se tehdy přijímali lidé mladšího věku a převážně soběstační, pobytem v domově se jistili na dobu, kdy se jejich stav zhorší a pomoc budou potřebovat. V té době jsem se také poprvé setkala s klienty a zaměstnanci Penzionu. Pan ředitel měl už tehdy navázanou spolupráci s Domovem důchodců v polském Prudniku, a vždy nás a naše klienty zval na společné akce, které v rámci této spolupráce pořádali. Potkávali jsme se i v rámci sportovních her, při dnech otevřených dveří, nebo v rámci komunitního plánování. Koncem roku 2014 nás ve Zlatých Horách navštívil, řekl, že budují v Jeseníku nový Domov pro seniory a že začíná sbírat informace, co tato služba obnáší a na co se je třeba připravit. Oslovil mě s nabídkou spolupráce při přípravě rozjezdu nové služby a já jsem souhlasila. Začala jsem jezdit na schůzky do Jeseníku, kde jsme se domlouvali na potřebných krocích, připravovali jsme směrnice, propočítávali počty pracovníků, kteří budou potřeba pro zajištění provozu, připravovali jsme se na výběrová řízení. Vzpomínám, že jsem na schůzky jezdila moc ráda, těšila jsem se na příjemné prostředí, pohodovou atmosféru a fajn malý kolektiv, který jsem tu tehdy poznala. Vůbec

mě v té době nenapadlo, že tady budu pracovat. Až někdy v polovině roku 2015 mi hlavou proběhla myšlenka, jestli by téměř po 19 letech ve Zlatých Horách nebyl čas na změnu. Rozhodování nebylo jednoduché, ale nakonec jsem to zkusila a od října 2015 jsem se stala součástí docela velkého kolektivu Centra sociálních služeb Jeseník. Až když píši tyto řádky, teprve jsem si uvědomila, že jsem vlastně dvakrát zažila rozjezd úplně nového zařízení, ale na odlišných pozicích. Ve Zlatých Horách jsem nastupovala jako zdravotní sestra a v Jeseníku jako vrchní sestra, která má na starosti nejen úsek zdravotní, ale i pracovníky v přímé péči. Celé léto probíhala výběrová řízení na pracovníky různých pozicí a mnozí z nich jsou stále mí kolegové. Vzpomínám si, že v tu dobu bylo z čeho vybírat, sešla se spousta žádostí o práci na různé pozice, ale lidí se zkušeností s prací v sociálních službách bylo velmi málo. Ve finále to byli jen dva pracovníci přímé péče, kteří měli praxi, ostatní splňovali vzdělání, ale praktickou zkušenost neměli žádnou. Stejně to bylo i na zdravotním úseku. Sestřičky, které jsme vybrali byly zkušené, ale

pracovaly v nemocnici a způsob práce sestry v sociálních službách je přece jen trošku jiný. S mou novou kolegyní, sociální pracovnící Andreou, jsme v říjnu a listopadu podnikly desítky výjezdů za žadateli o umístění v našem novém domově a společně s panem ředitelem připravovali plán postupných nástupů a obsazování míst do naplnění kapacity.

Pracovalo se na vybavení domova, aby v polovině listopadu mohl být provoz zahájen a pracovníci i klienti měli zajištěno vše potřebné. Probíhala školení přijatých pracovníků a před oficiálním zahájením provozu jsme se všichni sešli na společné seznamovací akci na Rejvíze. Bylo to poprvé a naposled, už nikdy nebudeme mít tu možnost se sejít v plném počtu, protože vždycky musí být někdo v práci, aby se postaral o naše klienty. A pak přišel den D a přivítali jsme první klienty. Byli to někteří bývalí klienti Penzionu, kteří se rozhodli setrvat a stali se den ze dne klienty nového domova. A pak nově přichází, s vysokým stupněm závislosti na pomoci, kteří čekali na umístění v nemocnici, protože jejich stav už neumožňoval setrvání v domácím

prostředí. Rozjezd byl náročný, všichni jsme se učili za pochodu zvládnout velké množství úkolů, řešit různé situace. Devízou bylo nadšení všech a chuť do práce. Mnozí z nás trávili víc času v práci než doma, ale odměnou nám byla spokojenost klientů a zájem o naši službu, který stále trvá. Dalo by se psát dlouze, protože je za námi téměř 8 let činnosti Centra. Za tu dobu služba vyvíjela a rozšiřovala. Zažíváme chvíle radostné, ale i situace komplikované. Za tu dobu, co v sociálních službách pracuji si mohu dovolit i krátké zhodnocení. Sociální služby prošly ohromným vývojem. Kdysi mnohalůžkové pokoje se základním vybavením se změnilly na pokoje hotelového typu s vlastním sociálním zařízením. Pomůcky zvyšující komfort pro klienty i pracovníky jsou dnes běžnou součástí každého

pracoviště. Klienti jsou bráni jako partneři, mohou projevit svou svobodnou vůli. Personál se neustále vzdělává, aby byl schopen kvalitně vykonávat svou práci. Klade se důraz na individuální přístup ke každému klientovi a v rámci svých možností se o to snažíme. Ale nikdy nebude v našich silách se o všechny postarat tak jako by se o ně mohli postarat doma. Proto je důležité, aby se rodinní příslušníci stali našimi partnery a v rámci svých možností se na péči podíleli společně s námi. Mnozí s námi velmi dobře spolupracují a patří jim poděkování, protože, kdo z toho profituje, je jejich blízký.

Myslím si, že město Jeseník má dobře zajištěnu komplexní péči o seniory počínaje službami terénními a konče službami pobytovými. Do budoucna bych si

přála, aby ten, kdo pomoc potřebuje, ji dostal a byl s ní spokojený a aby ti, kteří se starají, byly společensky oceněni. Budu doufat, že až nastane doba, kdy i já stanu na „opačné straně barikády“, bude se mít o mne kdo postarat a bude to dělat s úsměvem a láskou. A také doufám, že si budu pamatovat, jak je tato práce náročná a budu jeho péči přijímat s vděčností a pokorou.

Iveta Patáková

*Vedoucí služby Domova pro seniory
a Domova se zvláštním režimem*

Centrum sociálních služeb Jeseník je naplněním potřeb služeb pro seniory

Při zakládání organizace před 30 lety bylo snahou alespoň částečně poskytnout pobytovou službu pro seniory. Vize fungování domova s komplexní dvaceti čtyř hodinovou péčí byla ještě daleko i přesto, že v průběhu let se snaha o rozšíření služeb projevila několikrát, a to i stavbou domova na zelené louce. Byly však položeny základy pro budoucí růst a naplňování potřeb seniorů. Organizace začala také organizovat a podporovat volnočasové aktivity pro seniory. Významnou novinkou pak bylo na přelomu nového tisíciletí zahájení procesu plánování sociálních služeb, které přineslo větší komunikaci napříč službami a jejich provázanost na území celého okresu. Zlomem bylo nabytí účinnosti zákona o sociálních službách, který přinesl do sociálních služeb mnoho nových prvků. Pro městskou organizaci to znamenalo první významný přerod služby v chráněné bydlení. To se však v dalším čase ukázalo jako mezistupeň, který měl vést k rozhodnutí pustit se do služby domova nebo snížit rozsah a provozovat dům s pečovatelskou službou.

Čas však přinesl novou výzvu, kterou byla možnost čerpat evropské finanční prostředky na přístavbu a rekonstrukci budovy na Beskydské ulici a vytvořit tak lůžka tolik chtěného domova pro seniory, aby nebylo potřeba odcházet do této služby mimo Jeseník. To se podařilo a vznikla také ambulantní služba denního stacionáře. Významnou změnou pak byl přechod provozování pečovatelské služby z Olomouckého kraje na Město Jeseník a tím i komplexnější poskytování potřebných služeb pro seniory. V neposlední řadě byl proces transformace ukončen zprovozněním služby domova se zvláštním režimem pro seniory s demencí a také zrušením zbývajících lůžek chráněného bydlení a jeho změna v bydlení s poskytováním pečovatelské služby.

K významnému výročí organizace pak lze jen přát, aby se podařilo všechny poskytované služby nabízet ve prospěch občanů nejen Města Jeseník, a všem zaměstnancům přeji, aby jim jejich práce dávala smysl a měli ji zároveň jako své poslání.

Mgr. Jiří Kovalčík, vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Jeseník

